

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 6 November 1820.

Vid Mamsell ALMA G—s Begrafning.

Först vid gryningen af våren,
På en isomsluten strand,
Sattes ned en ädel telning,
Stammad från ett bättre land.

Vinterns kulna, bistra drifva
Lade sig kring plantans fot
Och de skarpa Norrlanilar
Skrympte löf och stjelk och rot.

Huldrikt dock Planteringsmannen
Gärdade om hennes stam,
Och med öm och nitfull vårdning
Länte lif och värma fram.

Så kom Maj med Sol. — Och örten
Lyfte lilla hjessan opp.
Och man gladdes: "snart går blomman
Doftrik fram utur sin knopp!" — —

Men den klara himlen mulnar,
Marken sköljs af höstens skur,
Och i vindens susning suckar
En estynande Natur.

Nu den fina stängeln gulnar,
Kölden stelnar rotens saft,
Och en fugtig morgondimma
Qväfver lifvets näringskraft.

Fåfängt flöto varma tårar,
Fåfang vårdarns klagan var;
Blek är Amaryllens purpur! - - -
Lilla Alma visnat har! —

Fjärilar, Färger, Strålar, Blomster,
Sörjen eder Syster här!
Hennes var Er lott på jorden. —
Allt det Sköna bräckligt är.

Det blott här — vid fångslet ovynt --
Flygtigt glänser för vår syn,
Att vårt hjertas längtan lifva
Till ett evigt öfver skyn.

Hoppet och Trösten.

En af olyckor nedtryckt Yngling satt om aftonen på en sten under ett lummigt träd. Aftondagen, som droppvis nedföll från bladen, blandade sig med hans tårar, och vemodig blickade han till det dunkla fjärran, der några svarta moln syntes uppstiga, hvilka gjorde ynglingen ännu vemodigare, då han i dem såg den färg, hvarmed ödet tycktes beslutat måla hans framtids dagar. Under det han satt sålunda, närmade sig till honom en gubbe, ledsagd af en huld, blomstrand tärna. Intagen af en ovilkorlig rörelse, fastade han ögonen på dem och nedkastade sig för deras fötter, likasom han trodde att de voro utsända till hans frälsning. Stig upp! sade den blida, vänliga flickan; vi äro komne för att välja dig till domare i en liten strid, och då du, såsom vi i anledning af din belägenhet hoppas, opartiskt afkunnar domen, skola vi belöna dig med utsigt till en gladare framtid, än den du nu, under detta trädets grenar, och vid åsynen af dessa mörka skyar, synes vänta. Derpå tog hon honom vid handen, satte sig hos honom och sade: af dina tårar ser jag att du icke känner mig; mitt namn är *Hoppet*, och den gamle jag förer till dig, och som står vid din sida, är *Trösten*. Jag har ofta följt honom på hans

vandringar i palatsets salar och i armodets nakna hydda; men han tror, att han kan vara mig förutan, derföre att han öser ur förnuftets källa de droppar han räcker den lidande, och derföre att han tror människorna förlorat förtroendet till mig, derigenom att jag ej alltid uppfyllt deras önsningar. Säg mig, tror du att han kan vara mig förutan? Men då jag ej vet att jag förr sett dig, och du således blott känner mig till namnet, måste jag väl först säga dig något om min börd och mina handlingar. Jag är Evighetens dotter, och kan blott uppenbara mig för den, hvars blick forskande söker intränga i framtiden, likasom du gjorde, då vi kommo till dig. Oaktadt jag omsväfvat människorna från Adams intill närvarande tid, letver jag dock ännu de kommande dagarne, känner intet af forntiden, och blott litet af det närvarande ögonblicket; men i det tillkommande uppväcker jag döda och utur gruset oppreser jag störtade Stater. Mitt Rike är lika stort som fantasiens. I aftonrodnan blandar jag morgonrodnans bjerta färgor, utströr frugter ur öfverflödets horn på de mest förtorkade hedar. I nattens moln kastar jag alltid en stråle af den kommande dagen, och i vintrens köld en gnista af den blifvande sommaren. Med vänlig hand lättar jag de bördor som nedböja den sorgfulle. Intet lidande är så

stort att icke jag kan lindra det, intet sår så djupt, att icke jag kan hela det, och då döden klappar på din dörr, ger jag dig mod att mottaga den oväntade gästen. Nästan alltid utträttar jag ensam allt detta, och blott sällan räcker min äldre syster *Talamodet* mig sin hjälpsamma hand. Trösten vet jag aldrig varit af nöden, men der jag en gång varit, har jag ofta sett honom komma efter, och der jag icke varit, der vet jag att han intet utträttat. Jag ville ogärna att han skulle vandra förgäves; derfore följer jag honom, och jag tror ej att han behöfver blygas öfver en liten oskyldig flickas sällskap. —

Ynglingen, som med handen under kinden och med ögonen fästade på jorden, uppmärksamt lyssnat till flickans tal, upphöjde nu sitt hufvud, och de skyar, som nyss betäcknat färgen af hans framtids dagar, voro nu en gyldene ring kring den nedgående solen; de sorger hvar på han förut tänkte, voro som en altonskymt i den aflägsna bakgrunden, och det förekom honom, som om den hulda flickan, i det hon pekade på den försvinnande solen, kyste honom och sade: den väcker dig i morgon till ny glädje! Han satt såsom hänryckt, stirrande på den vänliga flickan, på de leende blomstren och den blå himmeln, som hvälfde sig öfver honom, och hade icke hört ett ord af hvad den gamle, som begynte tala då flickan slutade, hade sagt, förr än han, då denna blef mera högröstad, vaknade. Han betraktade honom då och sade: Dig känner jag, och hvad du vill säga vet jag. Du har så ofta mött mig på mina ensame, sorgliga vandringar; du har då frågat mig om mina bekymmer och deras ursprung; visat mig att händelsernas gång var sådan, och att den icke kunde vara annorlunda; bedt mig att icke tänka på min sorg, emedan tiden småningom skulle förskingra den; sagt mig att man icke bör låta nedtrycka sig af ett ondt, som alltid synes större än det är, och som ofta synes sorgligt, då det likvist är en källa till glädje. Härigenom har du väl ofta stillat mina tårar, men aldrig har du

gjordt mitt hjerta så lätt, mina ögon så klara och min själ så nöjd, som jag i afton känner den. Om din hulda ledsagarinna då följt dig, hade ni visst icke nu träffat mig i dessa mörka, nedtryckande tankar. Vill du derfore följa mitt råd, så gå aldrig ensam, när du besöker den lidande menniskan; men låt Hoppet ledsaga dig och blanda sitt himmelska leende med de ord, hvarmed du söker att lätta det betungade hjertat.

Likasom en slöja föll det från gubbens ögon; han skådade nu i framtiden, såg sig, vandrande vid den milda flickans sida, aftorka många tårar, qvafva många suckar och lätta många beklämda hjertan. Med en bedjande mine sjönk han i sin ledsagarinnas armar, och i det den just nu bakom fjällen nedsjunkande solen kastade sina sista strålar på dem, omfamnade båda den nyss så olycklige, nu så glada ynglingen, under det den gamle sade: måtte aftonrodnan alltid finna oss på detta sätt förenade hos de lidande, då skola nattens stjernor vänligare blicka ned och morgonrodnan klarare stråla för dem, än om vi vandra hvar sin väg. —

Betraktelser öfver den Italienska Litteraturens trenne Fäder, Dante, Petrarca och Boccaccio.

(Forts. från N:o 87.)

Petrarca.

En ande af helt annan beskaffenhet var Petrarca. Med mindre kraft, mindre poetiskt snille, står han genom sin intressenta individualitet i efterverldens ögon öfver Dante, hvars personlighet alldeles försvinner i hans verk. Striden mellan det Antika och Moderna är i Petrarca personificerad; med den ena foten ännu på klassisk jord, står han med den andra på det ridderliga galanteriets — i begge hänseenden högt öfver sina genom inre oroligheter förderfvade samtida. Hans lif förlöt

under beständig strid mellan Platonisk och sinnlig kärlek (Poeten var aldrig gift, men hade tvenne naturliga barn), och det var först på grafvens brädd han blef någorlunda ense med sig sjelf om hvad han ville vara, och äfven då blef hans egen dom alldeles motsatsen af efterverldens. Han föraktade de verk hans känsla ingifvit honom, och dem han ensamt har att tacka för sitt namn, då han spådde sig odödlighet af det, som nu är glömdt och lagt å sido.

Francesco Petrarca föddes i Arrezzo 1304, der hans far, en förnäm Florentinsk adelsman, lefde i landsflykt. Han uppfostrades i Carpentras vid Avignon, och lärde lagfarenheten vid universitetet i Montpellier. Detta var imellertid ej hans sak, och all den tid han hade öfrig, använde han att studera de gamla. Efter något längre vistande i Italien återkom han till Avignon, och här lärde han känna den Laura, hvilken han i 30 år så innerligt älskade, och efter hennes död så innerligt sörjde. Denna så namnkunniga Laura var af familjen Noves, född i Avignon 1308 och gift 1325 med Hugues de Sade. För att besegra sin fruktlösa böjelse uppehöll han sig en lång tid beständigt på resor, men stannade slutligen i Rom, der han med mycken ifver syselsatte sig med att samla de gamlas skrifter, och vi hafva kanske hans lyckliga bemödande att tacka för räddningen af många skrifter, som t. ex. (hvilket man med visshet vet) *Quintilianus* och *Ciceros* Bref till *Atticus* och *ad Diversos*. — Laura kallade honom tillbaka till Avignon; han köpte sig ett litet hus i den vackra dalen vid floden Sorgue och källan Vancluse, och lefde för sin kärlek och sina studier. År 1340 gick han till Rom för att mottaga Skalde-kronan (*lauro*) på Capitolium. Med denna på hufvudet och Laura i hjertat irrade han med oro omkring från en ort till en annan, och återkom äntligen till Avignon. Uti ett

nytt vistande i Italien 1348 erhöll han underrättelsen om Lauras död, och sedan han i tårar utgjutit sin långa smärta öfver hennes förlust, tyckes en ny epok i hans lefnad hafva börjat. Han arbetade mycket derpå att öfvertala Páfven att flytta sitt residens från Avignon till Rom, och nyttjades i åtskilliga politiska beskickningar för Fursten Galeazzo i Mayland. En slagfluss slutade hans dagar d. 19 Juli 1474 i hans Bibliothek i Padua, sedan han för en åkommen sjukdom hade måst vända om från en ny resa till Rom.

Upphöjd öfver de flesta af sitt tidehvarfs fördomar, älskande friheten ända till svärmeri, och öfverlemnad åt studier och ensamhet, var hans hufvud alltid uppfyllt med idealet af den försvunna romerska storheten, medan hans hjerta och hans läppar oupphörligen, äfven mot hans vilja, tolkade hans brinnande kärlek, och gjorde honom, liksom Abelard, till romanhjelte i efterverldens ögon, då deremot hans samtida i honom högaktade isynnerhet den grundliga språkforskaren. I hela hans lefnad ligger den förut omtalte inre striden hos honom så djupt och starkt uttryckt, att den vid första blicken färräder sig. Kärleken till fäderneslandet och Romarnes stolta hem fängslade honom i Italien, kärleken till Laura drog honom till Avignon. Å ena sidan var det hans föresats att skriva en Romersk Historia, och sig sjelf och Scipio ville han föreviga i en latinsk heroisk skaldedikt, kallad: *Africa sive de rebus gestis Scipionis Africani*, som imellertid endast blef en kall imitation af *Silius Italicus*, och längesedan är glömd. Å andra sidan utströmmade från hans känsla de hulda melodiska italienska sångerna till Laura, om hvilka han sjelf, ehuru han ansåg dem för ungdomsarbeten som ingen synnerlig uppmärksamhet förtjente, måste förklara, att han kunde förbättra alla sina skrifter, men icke dessa.

(Slut e. a. g.)

N:o 90 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.